

کارشناسان کمیسیون برنامه‌ریزی رشته صنایع چوب در میزگرد مجله رشد آموزش فنی و حرفه‌ای و کار دانش اعلام کردند:

۹۵ درصد دانش‌آموختگان صنایع چوب جذب بازار کار می‌شوند

مقدمه

به حد رقابت با بازار جهانی به خصوص در تولید مبلمان، به شدت نیازمند نیروی انسانی متخصص و ماهر است و واحدهای آموزشی این رشته به خصوص هنرستان‌ها باید در جذب بیشتر هنرجویان، تلاش گسترده‌ای به عمل آورند؛ حتی هنرجویان دختر که متأسفانه در حال حاضر هیچ هنرجوی دختری در رشته صنایع چوب نداریم. بدون شک گسترش آموزش هنرجویان در این رشته فنی و صنعتی می‌تواند نقش مؤثری در کاهش نرخ بی‌کاری نیز ایفا کند.

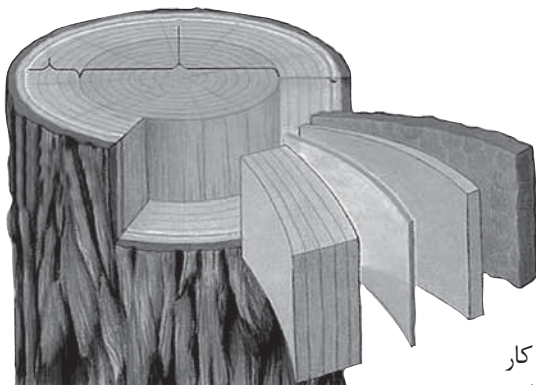
فصل‌نامه «رشد آموزش فنی و حرفه‌ای»، به منظور بررسی وضع موجود آموزش رشته صنایع چوب و برنامه‌های آتی آن، میزگردی با حضور تعدادی از کارشناسان کمیسیون برنامه‌ریزی این رشته آموزشی برگزار کرده

به گفته کارشناسان «کمیسیون برنامه‌ریزی رشته صنایع چوب»، اکنون حدود ۵۰ هزار واحد ثبت شده در این رشته مشغول فعالیت هستند که به شدت به نیروی انسانی متخصص و ماهر نیاز دارند و اکثر دانش‌آموختگان این رشته (بیش از ۹۵ درصد) پس از فارغ‌التحصیل شدن به سرعت و با حقوق مناسب جذب بازار کار می‌شوند. این در شرایطی است که تعداد هنرجویان ما در حال حاضر در این رشته آموزشی پاسخ‌گوی نیاز امروز واحدهای صنایع چوب نیست و حداقل باید تعداد هنرجویان این رشته به سه برابر وضع موجود برسد.

این کارشناسان معتقدند اگرچه صنعت نوین چوب و تولید صفحات مدرن در کشور ما صنعتی نوپاست، ولی با گسترش سریع این واحدها در سال‌های اخیر و رسیدن

مهندس شاه‌نظری:
در حال حاضر هنرستان‌های ما استادکار، مسئول ماشین‌خانه و انباردار، ندارند و به همین دلیل با مشکلات زیادی روبه‌رو هستیم

در سطح دیپلم کابینت‌سازی را هدف قرار دادیم؛ اگرچه نام رشته ما سازه‌های چوبی بود. به عبارت دیگر، کارگاه‌های ما بیشتر روی کابینت‌سازی و کارهای صفحه‌ای کار

می‌کردند. ما آن قدر زمان نداشتیم که هم روی کارهای چوبی، مانند صندلی، مبلمان و مبلمان کلاسیک و هم روی کارهای صفحه‌ای کار کنیم. از طرف دیگر، ساخت کارهای صفحه‌ای راحت‌تر و سریع‌تر جواب می‌داد. بنابراین گرایش کابینت‌سازی وارد برنامه‌های درسی و کتاب‌های درسی شد.

کابینت‌سازی اولویت اصلی

ما هشت گرایش و رشته، انتخاب کرده بودیم که صنایع فراورده‌های شیمیایی، مکانیکی و دریایی حذف شدند. برای کارخانجات بزرگ، مثل تخته‌سازی، فیبرسازی، چوب‌بری و غیره هم که در چارچوب آموزش هنرستان‌ها نمی‌گنجید، پیشنهاد ایجاد هنرستان هم جوار شد و گفتند کارخانجات نیروها را با همت خودشان تربیت کنند. بنابراین ما آمدمیم براساس کمبود اصلی مملکت و اولویت اصلی، گرایش کابینت‌سازی را انتخاب و کارگاه‌های هنرستان‌ها را برای این گرایش طراحی کردیم، به این امید که کارفرمایانی برای کارگاه‌های کوچک تربیت کنیم.

نکته‌ای که در اینجا ضروری می‌دانم توضیح دهم این است که متأسفانه براساس تبلیغات منفی که در کشور علیه فرهنگ کار و اهمیت دادن به یقه سفیدها قبلاً وجود داشت، هنر جوهای هنرستان‌ها، از رشته سازه‌های چوبی مانند رشته معدن استقبال نمی‌کردند. یادم هست در سال ۱۳۶۳ که وارد آموزش‌وپرورش شدم، فقط در هفت هنرستان این رشته آموزشی وجود داشت، ولی اکنون در ۲۵۴ هنرستان کشور رشته سازه‌های چوبی آموزش داده می‌شود. با وجود این، هنوز ۹۰ درصد نیروی انسانی شاغل در کارخانجات و واحدهای فعال صنایع چوب کشور، غیرمتخصص و غیرماهر هستند. زیرا ما نتوانسته‌ایم به اندازه نیاز این واحدها، نیروی انسانی متخصص و ماهر تربیت کنیم. ما فقط در تهران، حدود پنج هزار واحد داریم که در رشته صنایع چوب کار می‌کنند و به شدت به نیروی انسانی متخصص و ماهر نیاز دارند. این موضوع به‌خوبی نشان می‌دهد که ما باید بیش از پیش آموزش رشته صنایع چوب را توسعه دهیم.

است که گزارش آن در ادامه تقدیم می‌شود. در این میزگرد مهندس محمد لطفی‌نیا، کارشناس مسئول مکانیک دفتر تألیف کتب فنی‌و حرفه‌ای و کاردانش و خانم دکتر بتول عطاران، سردبیر مجله رشد آموزش فنی‌و حرفه‌ای و کاردانش، مهندس محمدعلی نیک‌نام، پیشکسوت رشته صنایع چوب، مهندس امیر نظری، کارشناس مسئول برنامه‌ریزی آموزشی رشته صنایع چوب دفتر آموزش‌های فنی‌و حرفه‌ای، مهندس محمد شاه‌نظری، سرگروه رشته صنایع چوب شاخه فنی‌و حرفه‌ای و کاردانش اداره کل شهر تهران، حضور داشتند.

رشته صنایع چوب در حال حاضر در شاخه‌های آموزشی فنی‌و حرفه‌ای و کاردانش چه وضعیتی دارد؟

نیک‌نام: وضعیت موجود رشته صنایع چوب نشئت گرفته از برنامه‌ریزی‌های قبلی است که نظام آموزشی به‌صورت واحدی و ترمی شد. در آن زمان نیاز داشتیم بدانیم دستگاه‌ها و سازمان‌های کشور در این رابطه دارای چه نیازهایی هستند و از ما چه انتظاراتی دارند. اما هرچه به وزارت صنایع یا وزارت کار مراجعه کردیم، کسی به ما چیزی نگفت که چه می‌خواهد، کی می‌خواهد، کجا می‌خواهد و چه تعدادی نیروی انسانی می‌خواهد. در نتیجه ما مجبور شدیم خودمان تصمیم بگیریم و برنامه‌ریزی کنیم.

ما خودمان مستقیماً به سراغ کارخانجات و کارگاه‌های تولید صنایع چوب و بازار مصرف آن رفتیم و اطلاعات لازم را جمع‌آوری کردیم. براساس این اطلاعات، برنامه درسی، سرفصل‌ها و زیرفصل‌ها را بر مبنای اولویت‌ها تعیین کردیم. در آن زمان ما ۳۵۰ رشته درآورده بودیم که از بین آن‌ها هشت رشته و گرایش را انتخاب کردیم، اما چون امکانات اجرایی لازم برای همه گرایش‌ها وجود نداشت، تنها با یک رشته به‌نام «سازه‌های چوبی» موافقت شد و ما موظف شدیم برای این رشته برنامه‌ریزی کنیم.

محدوده رشته سازه‌های چوبی بسیار وسیع بود و ما امکانات تجهیزاتی، فضا و نیروی انسانی لازم برای اجرایی کردن آن را در همه زمینه‌ها و گرایش‌ها نداشتیم، پس ناچار در متن کتاب‌ها و برنامه‌هایمان کابینت‌سازی را قرار دادیم و رشته سازه‌های چوبی را بیشتر در برنامه فوق‌دیپلم‌ها متمرکز کردیم. یعنی

ع برای رشته

صنایع چوب

هنرستان‌ها

هیچ‌گونه تبلیغاتی

انجام نمی‌شود،

در صورتی که

واحدهای صنایع

چوب کشور به

شدت نیازمند

فارغ‌التحصیلان

این رشته هستند

مهندس لطفی‌نیا:

ع برنامه جدید

رشته صنایع چوب

بسیار خوب است،

اما برای اجرای

درست آن، به بستر

مناسب و امکانات

لازم نیاز داریم

جلوی این موضوع گرفته شود. یعنی قیمت آزاد نباشد تا وارد کننده نتواند به هر قیمتی که خواست، اجناس وارداتی خود را بفروشد.

چه درصدی از فارغ التحصیلان هنرستان‌ها در رشته سازه‌های چوبی جذب بازار کار می‌شوند؟

نیک‌نام: طبق تحقیقاتی که انجام شده است، بیش از ۹۵ درصد فارغ التحصیلان رشته سازه‌های چوبی بلافاصله جذب بازار کار می‌شوند و باقی‌مانده هم کسانی هستند که ادامه تحصیل داده‌اند.

وضعیت بازار کار صنایع چوب و درآمدهای کار در این رشته به گونه‌ای است که اگر شما برای استخدام در آموزش و پرورش آگهی کنید و بخواهید فارغ التحصیل رشته سازه‌های چوبی را برای این اداره جذب کنید، به ندرت کسی حاضر می‌شود که در آموزش و پرورش استخدام شود، چون درآمد این رشته در بازار کار بسیار بالاست.

بنابراین از این نظر آموزش‌های ما کاملاً موفقیت‌آمیز بوده‌اند و برای همه فارغ التحصیلان ما بازار کار وجود دارد. تنها ایرادی که شاید به کار ما وجود دارد این است که تعداد هنرستان‌های ما برای پذیرش هنرجو در این رشته کم است و از ۲۵۴ هنرستان باید حداقل به ۵۰۰ هنرستان برسد.

استقبال دانش‌آموزان از ادامه تحصیل در رشته سازه‌های چوبی چگونه است؟

نیک‌نام: متأسفانه به دلیل نبود تبلیغات کافی و مناسب، دانش‌آموزان ابتدا برای آمدن به این رشته مقاومت می‌کنند. ولی وقتی وارد این رشته می‌شوند، روزبه‌روز عشق و علاقه آن‌ها بیشتر می‌شود.

در حال حاضر چه تعدادی هنرجو در رشته صنایع چوب در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش مشغول تحصیل هستند؟

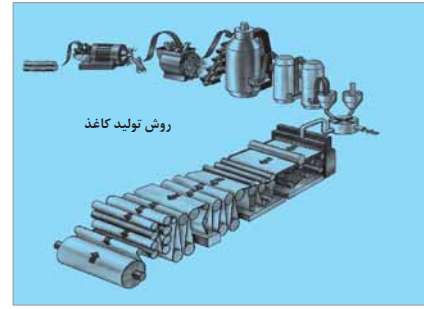
نظری: در حال حاضر حدود ۷۲۴۰ هنرجو در این رشته در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

آمادگی برای جذب هنرجویان تا سه برابر وضع موجود

شما امروز وارد هر خانه یا خانواده‌ای شوید، خواهید دید که آن خانه به کابینت، کمد، تخت‌خواب، میبل و... نیاز دارد. به عبارت دیگر، دغدغه ۷۰ میلیون ایرانی در زمینه‌های محصولات صنایع چوب مشهود است و ما در حال حاضر قادر نیستیم حتی یک سوم این نیازها را تأمین کنیم و پاسخ بدهیم. باتوجه به بیکاری جوانان ما در شرایطی هستیم که در رشته صنایع چوب آمادگی داریم که سه برابر هنرجوهای موجود هنرستان‌ها، هنرجو بپذیریم و با آموزش‌های لازم، آن‌ها را وارد بازار کار کنیم.

نکته دیگری که باید بیان کنم، این است که شرایط فعلی عاملی شده که کارخانجات بزرگ صنایع چوب ترجیح می‌دهند، به جای تولید و جذب کارگر و پرداخت بیمه، به کار خدماتی و تجاری بپردازند و واسطه فروش اجناس کشورهای خارجی شوند؛ چون منافع آن بیشتر است. در صورتی که باید با سیاستی

- روش تولید کاغذ**
۱. انبار کردن
 ۲. پوست کنی
 ۳. خرد کردن
 ۴. برج پخت خرده چوب
 ۵. مخزن جمع آوری خمیر
 ۶. برج ذخیره خمیر
 ۷. بالایش کننده خمیر
 ۸. همزن خمیر
 ۹. هدپاکس
 ۱۰. پرس
 ۱۱. خشک کن
 ۱۲. اطول کننده
 ۱۳. کاغذ تولیدی

مهندس نیک‌نام:
ما قادر هستیم در رشته صنایع چوب، سه برابر هنرجوهای موجود، واحدهای صنایع چوب به شدت نیازمند نیروی انسانی ماهر در این بخش هستیم

مهندس لطفی نیا:
 بر اساس
 برنامه‌های نظام
 جدید شش - سه -
 سه، آموزش‌های
 فنی و حرفه‌ای
 و کاردانش از
 دوره ابتدایی
 شروع می‌شود
 و دانش آموزان
 از سال چهارم
 ابتدایی با
 آموزش‌های
 فنی و حرفه‌ای و
 کاردانش آشنا
 می‌شوند

در بخش مبلمان هم فعالیت دارند، بتوانند ادامه تحصیل دهند.

با توجه به نیاز بازار و تنوع زیادی که در تولید صنایع چوبی وجود دارد، فکر نمی‌کنید باید رشته‌های صنایع چوب را بیشتر و متنوع‌تر کنید؟

مهندس نظری: بله، ما هم معتقد هستیم که این رشته‌ها باید افزایش یابند. همان‌طور که در سال‌های اخیر دوره‌های کاردانی و کارشناسی مبلمان هم راه‌اندازی شده‌اند. براساس همین ضرورت، به‌تازگی هفت رشته جدید در شاخه کاردانش برای صنایع چوب تعریف کرده‌ایم که شامل اپراتور CNC چوب، در و پنجره‌سازی چوبی، میل‌سازی کلاسیک، میل‌سازی مدرن، رنگ‌کاری مبلمان، رویه‌کوبی و بازسازی مبلمان می‌شود و قرار است از سال تحصیلی جدید در این رشته‌ها براساس توانایی‌ها و امکانات موجود، هنرجو بپذیریم.

جای خالی هنرجویان دختر در رشته صنایع چوب

در رشته‌های سازه‌های چوبی، دختران هم به‌عنوان هنرجو در هنرستان‌ها در حال تحصیل هستند؟

مهندس نظری: ما در حال حاضر هنرجوی دختر در رشته‌های صنایع چوب نداریم. ولی براساس برنامه‌های جدید، تأکیدی نداریم که هنرجویان این رشته‌ها باید پسر باشند.

اتفاقاً دختران می‌توانند در رشته‌های جدیدی که تعریف کرده‌ایم، مانند بازسازی

مبلمان، رویه‌کوبی و... خیلی خوب کار کنند و ادامه تحصیل بدهند. البته الان براساس استانداردهای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در رشته‌هایی مانند منبت‌کاری و رشته‌هایی در صنایع چوب که گرایش

مشغول تحصیل‌اند. هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای مجری رشته صنایع چوب و کاغذ هستند و حدود ۲۰۰۰ هنرجو در این رشته در هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای آموزش می‌بینند.

در هنرستان‌های کاردانش ما پنج رشته تعریف شده داریم که سه تا از آن‌ها به نام‌های کابینت‌سازی چوبی، تزئینات داخلی چوبی، و کاربری CNC چوب فعال‌اند. در رشته کابینت‌سازی حدود ۳۵۰۰ هنرجو، در رشته تزئینات داخلی حدود ۱۷۰۰ هنرجو و در رشته CNC که فقط یک هنرستان در استان گلستان مجری آن است، حدود ۴۰ هنرجو مشغول به تحصیل‌اند.

رشد تعداد هنرجویان در رشته کابینت‌سازی

تعداد هنرجویان در رشته کابینت‌سازی در سال‌های اخیر رشد خوبی داشته و این به دلیل نیازی است که در کشور وجود دارد. اکنون حدود ۵۰ هزار واحد (۲۰ درصد صنعتی و ۸۰ درصد صنفی) ثبت شده در صنایع چوب کشور در حال فعالیت هستند. این به‌جز واحدهایی است که بدون مجوز در زیرزمین‌ها و پارکینگ‌ها فعالیت می‌کنند.

ضمن اینکه بازار مبلمان ایران در سال‌های اخیر از رشد خوبی برخوردار بوده و واقعاً آبرویی برای مبلمان کشور شده است. مبلمان ایران در خاورمیانه منحصربه‌فرد است و شرایط برای صادرات آن کاملاً مهیاست، اگر دقت کنید، هر ساله چند نمایشگاه مبلمان در کشور دایر می‌شود که نشان‌دهنده میزان رشد ما در این زمینه است. اکنون خودباوری در تولیدات داخلی مبلمان به‌گونه‌ای است که مانع واردات چینی شده است.

دو سه سالی است که «انجمن صنفی بازار مبلمان تهران»، مجوز راه‌اندازی دوره کاردانی رشته تولید مبلمان را گرفته است و این دوره از طریق دانشگاه جامع علمی - کاربردی ارائه می‌شود تا کارگرانی که

شروع می‌شود و در درس «کار و فناوری» دوره ابتدایی، از جمله رشته‌هایی که به آن اهمیت داده شده، کار با چوب است. به عبارت دیگر، دانش‌آموزان دوره ابتدایی در پایه‌های چهارم، پنجم و ششم با رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش آشنا می‌شوند و این آشنایی در سه سال دوره اول متوسطه هم ادامه پیدا می‌کند.

البته نه اینکه در این شش سال فقط با چوب کار کنند، بلکه با سایر رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش هم آشنا می‌شوند. مثلاً یک سال کار با چوب دارند، یک سال معرق دارند و سال بعد به کار با فلز می‌پردازند. در ادامه مثلاً از آن‌ها خواسته می‌شود که یک نیمکت بسازند که پایه آن فلزی و روبرو آن چوبی است.

بنابراین وقتی دانش‌آموزان وارد هنرستان می‌شوند، از رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش آگاهی نسبتاً خوبی دارند. الان سیاست ما این است که کاردانش‌آموزانی را که در دوره متوسطه اول از نظر علمی رتبه‌های نسبتاً بالاتری دارند، شناسایی و دعوت کنیم به رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش و از جمله صنایع چوب بیایند.

یکی دیگر از رویکردهای مهم در صنایع چوب «حفاظت از جنگل‌ها و محیط زیست» است. زیرا اگر بنا باشد از چوب «ماسیو» (چوب خام) زیاد استفاده کنیم، جنگل‌های ما ظرف یک یا دو دهه به کلی از بین می‌روند. بنابراین به این نتیجه رسیدیم که به جای چوب ماسیو از فراورده‌های چوبی استفاده کنیم. یکی از فراورده‌های چوبی MDF است که از تنه چوب شاخه و برگ حاصل از هرس درختان تولید می‌شود. نیاز به رنگ هم ندارد و با روکش‌های متنوع وارد بازار می‌شود و مردم هم استقبال می‌کنند. در گذشته MDF را وارد می‌کردند، اما اکنون در کشور هم تولید می‌شود.

رویکرد دیگر ما در برنامه‌ریزی جدید مبلمان صفحه‌ای است نه کابینت‌سازی. به این صورت که هنرجوی ما با گرایش مبلمان صفحه‌ای فارغ‌التحصیل می‌شود

هنری دارند، دختران می‌توانند تحصیل کنند. فکر نمی‌کنید ادامه تحصیل دختران در رشته‌های صنایع چوب به خصوص در رشته‌هایی که در خانه‌ها کاربری زیادی دارند، با توجه به خلاقیت‌های هنری دختران، یک ضرورت است؟ اکثر دانش‌آموزان موفق گروه هنر در کنکور سراسری را دختران تشکیل می‌دهند.

لطفی‌نیا: با توجه به سختی کار و نوع ماشین‌آلاتی که در هنرستان‌ها وجود دارد، دختران نمی‌توانند در این هنرستان‌ها در رشته‌های فنی به‌جز الکترونیک و رایانه راه پیدا کنند. ما باید هنرستان‌هایی داشته باشیم که دخترانه باشند و از آن‌ها بخواهیم که علاوه بر رشته‌های الکترونیک، رایانه و حسابداری، رشته‌های صنایع چوب را هم دایر کنند. این اتفاق باید در نظام جدید، یعنی «نظام شش - سه - سه» رخ دهد.

نیک‌نام: اگر از کارخانجات خارج از کشور بازدید کرده باشید، می‌بینید کارگران واحدهای صنایع چوب اکثراً خانم هستند. زیرا هم دستمزدشان پایین است و هم اینکه مهاجرتی کار نمی‌کنند. یعنی وقتی سر کاری قرار گرفتند، دیگر آن کار را رها نمی‌کنند و سراغ کار دیگری بروند و کارفرما از این نظر خیالش راحت است. در صورتی که در مورد مردها این‌گونه نیست و مرتب کار خود را عوض می‌کنند.

برنامه‌های جدید آموزش رشته صنایع چوب

برنامه‌های جدید آموزش رشته‌های صنایع چوب بر اساس سند تحول و برنامه شش - سه - سه در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش چگونه خواهد بود؟

لطفی‌نیا: بر اساس سند تحول و برنامه‌های جدید، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش از دوره ابتدایی

تحقیقات نشان می‌دهند، بیش از ۹۵ درصد فارغ‌التحصیلان هنرستان‌ها در رشته صنایع چوب فوراً جذب بازار کار می‌شوند و از درآمد بالایی برخوردارند

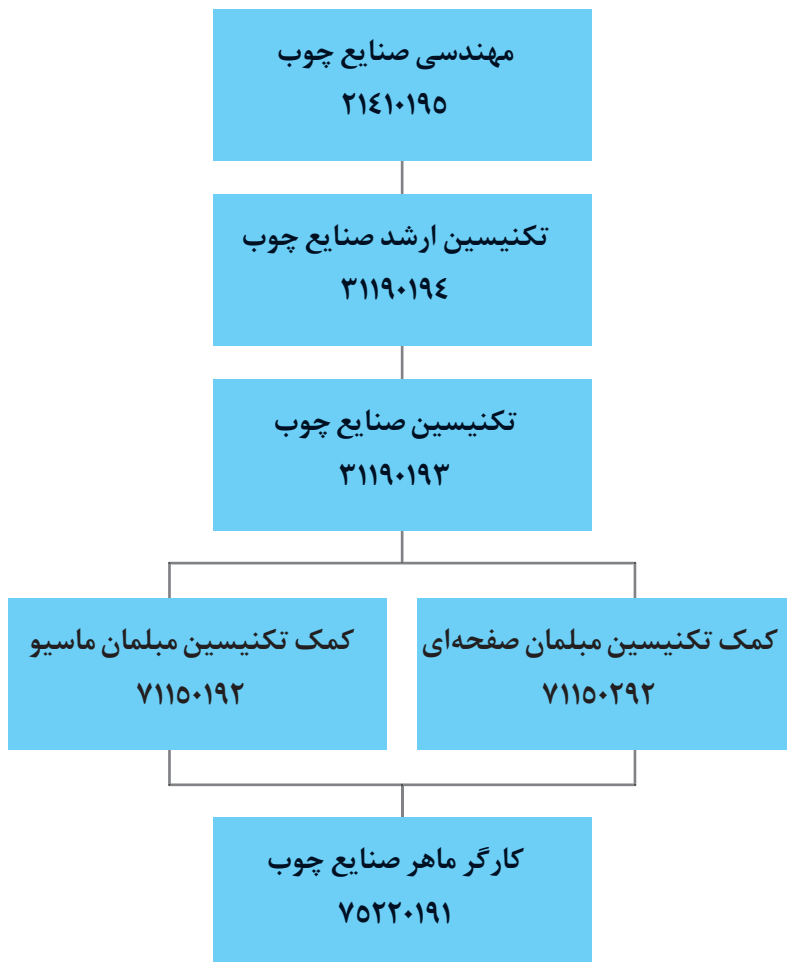
و هنرجویان آن‌ها را اجرا می‌کردند، ولی اکنون به طراحی هم که در مبلمان کلاسیک بسیار اهمیت دارد نیز می‌پردازند.

و کابینت‌سازی داخل مبلمان صفحه‌ای دیده شده است. البته یک مسیر ما هم کار روی چوب ماسیو است که به استان‌های مازندران، گیلان و گلستان که چوب‌خیزند، اجازه می‌دهیم در این مسیر کار کنند، چون برای ساخت خانه‌های چوبی نمی‌توان از MDF استفاده کرد. اما در مجموع ۸۵ درصد هنرستان‌های ما روی مبلمان صفحه‌ای کار می‌کنند. در برنامه جدید ما نهایتاً ۱۱ گرایش داریم که عبارت‌اند از: تولید کابینت چوبی آشپزخانه؛ تولید مبلمان صفحه‌ای و چوبی خانگی مانند راحتی و استیل؛ مبلمان کودک و نوجوان؛ سرویس خواب چوبی صفحه‌ای؛ مبلمان اداری صفحه‌ای؛ در و پنجره‌سازی چوبی؛ دکوراسیون داخلی؛ مجموعه سونا؛ تولید مبلمان چوبی شهری (آلاچیق، صندلی‌های پارک‌ها و فضای سبز)؛ رنگ‌کاری مبلمان؛ رویه‌کوبی؛ تعمیر و نگهداری ماشین‌آلات صنایع چوبی.

ما بر مبنای کد «ISCO ۲۰۰۸» ۷۴۵ شغل را شناسایی و از میان آن‌ها ۲۸۶ شغل را انتخاب کردیم؛ چون تعدادی از آن‌ها مربوط به جنگل بود. این ۲۸۶ شغل را در ۹۷ تکلیف‌کاری جمع کردیم که هر یک از این تکلیف‌های کاری خودش یک شغل است. هنرجویان ابتدا دوره عمومی را می‌خوانند و بعد هر کس در رشته تخصصی خود ادامه تحصیل می‌دهد. بنابراین یک عده نصاب کابینت، یک عده منبت‌کار مبل، یک عده کلاف‌ساز مبل و... می‌شوند. براساس نقشه توسعه حرفه‌ای رشته صنایع چوب در ساختار نظام جدید شش - سه - سه، هنرجو در سال اول هنرستان ۹۰۰ ساعت، و در دو سال بعد ۱۸۰۰ ساعت آموزش می‌بیند و در دوره کاردانی نیز ۱۸۰۰ ساعت دیگر آموزش تخصصی می‌بیند. به عبارت دیگر، تکنسین صنایع چوب ۳۶۰۰ ساعت آموزش تخصصی می‌بیند تا خودش بتواند هم طراحی کند و هم تولید. یکی از امتیازات ویژه رشته صنایع چوب این است که ما به‌تازگی طراحی را هم در این رشته مطرح کرده‌ایم. تا به حال طرح‌ها آماده بودند

نقشه توسعه حرفه‌ای رشته صنایع چوب در ساختار نظام جدید شش - سه - سه

مشکلات و موانع توسعه آموزش رشته

صنایع چوب

آموزش رشته صنایع چوب در هنرستان‌ها با

چه مشکلاتی روبه‌روست؟

شاه‌نظری: متأسفانه دانش‌آموزانی را به هنرستان‌های کار دانش به‌خصوص در رشته صنایع چوب و جوشکاری می‌فرستند، که هر سال تجدید می‌شوند و معدل پایینی دارند. در نتیجه وقتی که این بچه‌ها به رشته صنایع چوب می‌آیند، چون به اجبار وارد این رشته شده‌اند، در دو هفته اول ما با آن‌ها مشکلات زیادی داریم. اما بعد از چند هفته که با آن‌ها کار می‌کنیم و یکی دو کار تولید می‌کنند، لذت می‌برند و جذب کار می‌شوند.

اما باز هم یک سلسله مشکلات وجود دارد. برای مثال ما در تولید سه مرحله داریم. طراحی، محاسبه و اجرا. در مرحله طراحی بچه‌ها کم‌کم شروع به کشیدن طرح می‌کنند و راه می‌افتند. اما در مرحله محاسبه بسیار ضعیف هستند و از کارهای محاسباتی فرار می‌کنند. یعنی حاضرند به آن‌ها بگویند مقدار زیادی چوب جابه‌جا کنید ولی نگویند چهار عدد را در هم ضرب کنید. می‌گویند ما را از این کارها خلاص کنید. البته این‌ها در بخش اجرا قوی هستند و توانایی انجام کار دارند؛ حتی توانایی انجام کارهایی که فوق‌دیپلم‌ها انجام می‌دهند. ولی از نظر محاسبه ضعیف هستند. پیشنهاد من این است که برای آمدن به رشته صنایع چوب هم، مانند رشته مکانیک، شرط معدل بگذارند و بگویند کسانی که معدل آن‌ها مثلاً از ۱۵ کمتر است، پذیرفته نشوند. بالاخره این

مهندس نظری:
حدود ۵۰ هزار
واحد ثبت شده (۲۰)
درصد صنعتی و ۸۰
درصد صنفی) در
صنایع چوب کشور
در حال فعالیت
هستند

بچه‌ها فردا می‌خواهند بیایند در خانه ما کار کنند. اگر باسواد باشند و معدل خوبی داشته باشند، کارایی بهتری دارند.

در حال حاضر در هنرستان‌های کار دانش دو رشته داریم: تزئینات داخلی و کابینت‌سازی که عملاً مراحل کار این دو رشته یکی است. یعنی صفحه‌ای داریم که روکش شده است. لازم به توضیح است، بچه‌های هر دو رشته در سال دوم از جاکفشی و رحل قرآن گرفته تا جعبه دستمال کاغذی، میز تحریر و صندلی تولید می‌کنند. اما در سال سوم روی رشته اصلی خود متمرکز می‌شوند. مثلاً هنر جوی رشته کابینت‌سازی در سال سوم، همه کارهای تولید کابینت را یاد می‌گیرد و انجام می‌دهد.

یکی دیگر از مشکلات ما، نداشتن استاد کار است. به‌همین دلیل هم ضربه‌های زیادی می‌خوریم. همه دستگاه‌های ما در کارگاه‌ها خطرناک هستند و ایمنی آن‌ها مهم است. اگر کسی موقع کار کردن بالای سر بچه‌ها نباشد، ممکن است دستگاه‌ها خطر جدی ایجاد کنند و هر لحظه یکی از بچه‌ها آسیب ببیند. هنرآموز باید به تنهایی در کارگاه ۱۶ یا ۱۷ نفر را موقع کار کردن اداره کند و اگر یک لحظه غفلت کند، مشکل درست می‌شود. یعنی اگر هنرآموز ما بخواهد دست‌شویی برود، کسی نیست که بالای سر بچه‌ها باشد.

یکی دیگر از مشکلات رشته صنایع چوب این است که برای این رشته به‌خوبی و به‌درستی تبلیغ نشده است. هنوز هم وقتی از رشته صنایع چوب صحبت می‌شود، خیلی‌ها فکر می‌کنند منظور نجاری یا درودگری است. اصلاً ارزش‌های اصلی و نقشی که این رشته در زندگی مردم دارد، درست معرفی نشده است و رسانه‌های ما در این زمینه کار نکرده‌اند.

کاهش ارزش کار و کارگری در جامعه ما

نظری: متأسفانه در کشور ما کار و کارگری ارزش خودشان را از دست داده‌اند و اصلاً کسی دوست ندارد فرزندش کارگر شود. در جامعه ما، به‌جای اینکه کار کردن نقطه مثبتی ارزیابی شود، نقطه‌ای منفی تلقی می‌شود.

اگر بخواهیم مشکلات این رشته را جمع‌بندی کنیم، می‌توانیم بگوییم: بچه‌هایی که وارد این رشته می‌شوند، به لحاظ تحصیلی به‌خصوص در محاسبه ضعیف هستند، استاد کار ندارند، تبلیغات برای این رشته انجام

نمی شود و...

شما چه پیشنهادهایی برای حل این مشکلات دارید؟ چرا از فارغ التحصیلان این رشته به عنوان استاد کار در هنرستان‌ها استفاده نمی کنید؟

نظری: حقیقت این است که نسل استادکارها در هنرستان‌ها از بین رفته است. آموزش و پرورش در چند مرحله برای تأمین نیروهایش، افرادی را استخدام کرده اما از یک طرف سازمان برنامه تأکید کرده بود که نباید نیروهای زیر لیسانس استخدام کنید، و از طرف دیگر، افرادی که لیسانس بودند، حاضر نبودند به عنوان استاد کار استخدام شوند. استادکاران سابق هم به مرور زمان بازنشسته شدند و از آموزش و پرورش رفتند و همکاری خود را با آموزش و پرورش ادامه ندادند؛ چون استادکاران افرادی فعال و توانمندی بودند و در بیرون هم کار می کردند. به همین دلیل بعد از بازنشستگی به سرعت جذب بازار کار بیرون شدند. ضمن اینکه میزان حق التدریس هم محدود شده بود و نمی شد از آن‌ها به عنوان حق التدریس استفاده کرد.

«الان هم ما چیزی به عنوان «مدرس المپیاد» نداریم، ولی از بچه‌هایی که دو یا سه سال در المپیاد شرکت کرده‌اند و تجربه دارند، به عنوان مدرس المپیاد در مدارس استفاده می شود. شما نمی توانید از فارغ التحصیل‌های این رشته به عنوان استاد کار استفاده کنید؟

نظری: مبلغ حق التدریس ما پایین است کسی حاضر نمی شود با ساعتی ده هزار تومان کار کند. تازه آوردن افراد غیررسمی به مدرسه ممنوع است؛ چون گزینش نشده‌اند و از نظر اداری ممنوعیت وجود دارد. **شاه نظری:** ببینید، الان شرکت نفت نیروهای فوق دیپلم جذب می کند و به آن‌ها می گوید: «من شما را به عنوان فوق دیپلم جذب می کنم و حقوق خوب هم به شما می دهم. ولی اگر شما بروید ادامه تحصیل بدهید و حتی دکترا هم بگیرید، به درد ما

نمی خورید. چون ما فوق دیپلم می خواهیم.»

چرا ما نمی توانیم در آموزشگاه‌هایمان این گونه عمل کنیم؟ وقتی وزارت نفت می تواند به این روش عمل کند، قطعاً ما هم می توانیم. من خودم هنرجوی این رشته بوده‌ام. ما در ماشین‌خانه، مسئول ماشین‌خانه داشتیم و او اجازه نمی داد که ما سر هر دستگاهی برویم و کار کنیم. یعنی ما هم هنرآموز، هم استادکار و هم مسئول ماشین‌خانه داشتیم. حتی رنگ کار داشتیم. الان همه این کارها را باید هنرآموز انجام دهد. ما الان حتی انباردار نداریم و هر روز یک دانش آموز را که باید آموزش ببیند، انباردار می کنند. کسی نیست که بگوید آقایان این بچه آمده کار یاد بگیرد، نه اینکه صبح تا ظهر در انبار بنشیند. این‌ها فکر می کنند استخدام نکردن استادکار یا مسئول ماشین‌خانه یا انباردار به نفع ماست، در صورتی که به ضرر ماست. چون اگر یک دستگاه به علت ناآشنایی هنرجویان خراب شود، ضرر آن خیلی بیشتر از حقوق یک استاد کار است.

لطفی نیا: در برنامه جدید بسیاری از این مسائل مانند مدیر خوب، هنرآموز خوب، استادکار خوب، انباردار خوب و... دیده شده است و انصافاً برنامه بسیار خوبی است. اما برنامه خوب، مجری خوب هم می خواهد. ما باید بستر اجرایی این برنامه را فراهم کنیم و اگر نتوانیم، کار پیش نمی رود.

یکی از اقداماتی که برای اجرای خوب این برنامه پیش‌بینی کرده‌ایم، توسعه ارتباط هنرستان‌ها با کارگاه‌های صنعتی است. ما با اتحادیه میلمان مذاکره و صورت جلسه تنظیم کرده‌ایم و آن‌ها هم اعلام آمادگی کرده‌اند که با شروع دوره تحصیلی جدید، هم هنرآموزان و هم هنرجویان ما را بپذیرند و آموزش آن‌ها را به‌روز کنند. این یکی از مزیت‌های رشته ما در نظام جدید است. با این کار، ارتباط هنرستان‌های ما با واحدهای تولیدی صنایع چوب گسترش پیدا می کند و ما از این طریق می توانیم بخشی از کمبودها را جبران کنیم.

